

του Μητροπολίτου Ναυπάκτου και

Αγίου Βλασίου Ιεροθέου

Πρόσφατα διάβασα ένα συγκλονιστικό βιβλίο με τίτλο «Υπόσχεση». Είναι γραμμένο από μια μάνα (Μαρίνα Λασηθιωτάκη) που έζησε την πενταετή περιπέτεια, σωματική, ψυχοθεραπευτική, λυτρωτική του γιού της που έφυγε από τον κόσμο αυτό από καρκίνο περίπου σε ηλικία δεκαοκτώ ετών. Είχε ωριμάσει μαζί όλη η οικογένεια στον πόνο και από τον πόνο έζησαν την πίστη, την προσευχή, την ησυχία, την αγάπη, την πραγματική ελευθερία.

Διάβασα το βιβλίο αυτό απνευστί και έμεινα άφωνος. Μου το έδωσε η ίδια η μάνα-συγγραφέας με αγάπη, γιατί, όπως μου είπε και όπως φαίνεται στο βιβλίο, βοηθήθηκε από τα βιβλία μου -και κυρίως εκείνα που κάνουν λόγο για την ορθόδοξη ψυχοθεραπεία- για να αντιμετωπίση τις δυσκολίες. Ήταν μια άγνωστη σε μένα μέχρι τώρα αναγνώστρια των βιβλίων μου, που ωφελήθηκε από την νηπτική παράδοση της Εκκλησίας για να απαντήσει στα ερωτήματα, όπως γράφει: «Γιατί υπάρχουμε; Γιατί ζούμε, αφού θα πεθάνουμε; Ποιό είναι το νόημα της ύπαρξής μας; Υπάρχει Θεός; Είναι δεδομένη η ύπαρξή μας; Αν είναι δεδομένη, έχουμε ελευθερία βουλήσεως η είμαστε περιορισμένοι; Πώς συνδυάζεται η ελευθερία με την αγάπη; Πώς συνδέεται η ατομικότητά μου με τους άλλους ανθρώπους;».

Η μάνα-συγγραφέας, όπως γράφεται στο σύντομο βιογραφικό της, «σπούδασε Αγγλική και Ελληνική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, πήρε μέρος στον αντιδικτατορικό αγώνα της εποχής, ενώ μετά την μεταπολίτευση εντάχθηκε σε κόμμα της αριστεράς». Κυρίως εκείνο που μας ενδιαφέρει εδώ είναι ότι πέρασε με

τον γιό της Βανή-Μίνω μέσα από όλους τους σταθμούς ωρίμανσης ψυχολογικής και πνευματικής.

Στην εισαγωγή του βιβλίου παρουσιάζεται μια συνοπτική περιγραφή της πνευματικής ωρίμανσης του γιού και της μάνας και η ανακάλυψη της εσωτερικής προσευχής και του έσω ανθρώπου. Στα δε κεφάλαια που ακολουθούν την κοίμηση του Βανή, γίνεται ανάλυση των επί μέρους καταστάσεων που βίωσαν μάνα και γιός, όπως «ησυχία», «αγάπη, ελευθερία», «ο πόνος», «γιατί να υπάρχουμε», «η ταπείνωση». Με πολύ ωραίο τρόπο, κυρίως εμπειρικό, θίγονται θέματα κοινωνικά, υπαρξιακά, πνευματικά, θεολογικά. Όλα αυτά γράφονται με έναν φιλοσοφικό και θεολογικό λόγο. Η στενότητα του ερωτήματος που βασάνιζε την μάνα μετά την κοίμηση του παιδιού της «ανυπαρξία η ύπαρξη;», «νά ζή κανείς η να μή ζή;», τελικά ανοίχτηκε στην θεολογία της αγάπης και της ελευθερίας.

Πάντως μάνα και γιός πέρασαν μέσα από τον σωματικό, ψυχολογικό και υπαρξιακό πόνο, μέσα από την διαδικασία του φθαρτού σώματος στο νοσοκομείο, από την αποτυχία της ψυχολογίας και της ουμανιστικής ψυχοθεραπείας να αντιμετωπίσουν έναν ετοιμοθάνατο, αφού «δέν μπορούν νάκαταλάβουν τι έχει ανάγκη ο ετοιμοθάνατος», μέσα από την φιλοσοφία, αλλά πέρασαν και μέσα από την νοερά προσευχή, την ενεργοποίηση της νοεράς ενεργείας, την νηπτική ορθόδοξη ησυχία, την ανάγνωση ησυχαστών Πατέρων, την παράδοση του εαυτού τους στον Θεό, την μετάνοια, την μεταποίηση του πόνου σε αγάπη, ταπείνωση, ελευθερία και πολλά άλλα.

Το εκπληκτικό αυτό δίδυμο μάνας-παιδιού με την ευγενική, ευαίσθητη και νηφάλια παρουσία του πατέρα, έζησε σημαντικές εσωτερικές καταστάσεις, όπως περιγράφονται στο βιβλίο.

Το παιδί είχε έντονα υπαρξιακά ερωτήματα, όταν ήταν ακόμη 10 χρονών -πρίν αρρωστήσει. Καθώς ήταν ανάσκελα ξαπλωμένο στο γρασίδι, μεσάνυκτα με αστροφεγγιά είπε: «Εγώ εκεί ψηλά θα πάω να ζήσω». Σε διάλογο με την μάνα του είπε: «Όχι, ρέ μαμά, εκεί είναι το σπίτι μου». Σε ηλικία 14 ετών, μόλις έμαθε ότι έχει καρκίνο, ρώτησε: «Τί γίνεται μετά τον θάνατο; η ζωή σταματά εδώ;». Αλλοτε: «Μαμά, παρακάλα την Παναγία». Σε δύσκολη στιγμή της αρρώστιας έγινε ο

διάλογος: «-Τί κάνουμε τώρα; -Προσευχή, γιέ μου, προσευχή». Και σημειώνει η μάνα: «Ο Μίνως ακολούθησε τις οδηγίες της μάνας του, αλλά πήγε πιο μακριά. Ανακάλυψε τον εσωτερικό υπερβατικό άνθρωπο μέσα του».

Είναι και μια μαρτυρία για το πώς εφαρμόζεται στην πράξη η νηπτική παράδοση της Εκκλησίας, η υπομονή, η ησυχία και η νοερά προσευχή, η λεγομένη «Ορθόδοξη Ψυχοθεραπεία» σε δύσκολες καταστάσεις, όπως είναι η ασθένεια του καρκίνου, η προθανάτια αυτή εμπειρία.

Σε έναν άλλο συγκλονιστικό διάλογο ο Βανής-Μίνως είπε, όπως το κατάλαβε η μητρική καρδιά: «Εγώ σε αυτόν τον πλανήτη... δεν έχω θέση πιά. Πάω για άλλο». Και όταν στην τελευταία τάξη του Λυκείου μια καθηγήτρια ρωτούσε τα παιδιά: «Τί επιθυμείτε τώρα με την αποφοίτησή σας; Ποιά τα σχέδιά σας;», και τα παιδιά έδιναν τις απαντήσεις τους, ο Μίνως απάντησε λιτά: «Έναν ανώδυνο θάνατο», και «η τάξη έμεινε άναυδη». Τότε βρισκόταν στο τελευταίο στάδιο της ασθενείας του και προετοιμαζόταν για την αναχώρησή του από τον κόσμο αυτόν.

Το πέρασμα μέσα από την δοκιμασία του καρκίνου δεν ήταν εύκολο. Αλλά εκείνος είχε ένα ηρωικό πνεύμα. Αντιμετώπιζε τις δυσκολίες με χιούμορ, συμμετείχε στις εξετάσεις του Σχολείου και μετά από ακτινοθεραπείες, έγραφε στο laptop, άκουγε μουσική, έστησε με φίλο του ερασιτεχνικό radio και έκαναν εκπομπές, έγραψε σενάρια και γύριζε ερασιτεχνικά φιλμάκια, συμμετείχε στην εκδρομή της Γ' Λυκείου στην Σαντορίνη ένα μήνα πριν φύγει απ' τον κόσμο αυτόν, έψαχνε περιβαλλοντικά θέματα, έπαιζε bowling στην Γλυφάδα. Γενικά, ήταν δημιουργικός άνθρωπος, δεν διακρινόταν από αδράνεια. Υπήρχε περίπτωση που λύγιζε, «πάλευε με τον πόνο του και ήταν οι ώρες που δεν ήθελε ούτε την μάνα του να βλέπει και αυτή τρελαινόταν. Ανησυχούσε, δεν καταλάβαινε, δεν ήξερε τι να κάνει. Μόνο προσευχή». Περισσότερο ζούσε με ησυχία και προσευχή.

Η προτελευταία και τελευταία ημέρα της ζωής του διακρινόταν από την λιτότητα, την απλότητα, την πίστη και τον συγκλονισμό. Το παιδί εξέφρασε την επιθυμία: «Γίνεται να μας φέρουνε από το Άγιον Όρος λίγο κρασί και λίγο ψωμί;». Όταν το διαβεβαίωσαν ότι θα πραγματοποιηθή η επιθυμία του, είπε: «Να δείς που όλα θα τελειώσουν όμορφα, μαμά». Έπειτα, ο πατέρας του διάβαζε τον βίο του αγίου

Σεραφείμ του Σαρώφ, όπως εκείνος το είχε ζητήσει.

Μέσα στους πόνους του Μίνου έγινε ο εξής διάλογος:

«-Μαμά τι άλλο κάνουμε;

-Προσευχή, καμάρι μου, προσευχή.

-Ποιά απ' όλες;

-Οποία θές. Πές το Πάτερ ημών η απλώς το Κύριε ελέησόν με.

Κείτονταν ημέρες χωρίς μορφασμούς από τους πόνους με κλειστά μάτια. Η μάνα του κράτησε το χέρι του και προσευχόταν κι αυτή».

Μέσα σε μια τέτοια συγκινητική, ήρεμη και βαθιά χριστιανική οικογενειακή ατμόσφαιρα, σε νοσοκομείο της Γερμανίας ο Βανής-Μίνως έφυγε από τον κόσμο αυτόν και πορεύθηκε σε εκείνον που ποθούσε από την μικρή του ηλικία.

Έμεινα άφωνος διαβάζοντας αυτό το συγκλονιστικό βιβλίο, συγκινήθηκα βαθιά. Μόλις τελείωσα την ανάγνωση, τηλεφώνησα σε αυτήν την μάνα και της είπα: «Είσαι ηρωίδα μάνα. Ήταν τυχερός ο Βανής που είχε μια τέτοια μάνα». Και εκείνη με ταπείνωση απάντησε αφοπλιστικά: «Εγώ είμαι τυχερή που είχα τέτοιο γιό».

Η ίδια γράφει στον πρόλογο του βιβλίου: «Αθελά μου, εντελώς μηχανιστικά από την δική μου πλευρά, του έστρεψα την προσοχή στην προσευχή. Έτσι, όπως θα έκανε η μάνα μου. Προσευχή για να τιθασεύσει θεραπευτικά τον αβάσταχτο πόνο. Και τότε ο πόνος άρχισε να δουλεύει θεραπευτικά για την ψυχή του Βανή, ενώ

εμένα απειλούσε να με συνθλίψει. Ο πόνος, αν δεν σε καταστρέψει, θα σε αναστήσει». Αλλά επειδή ήταν ηρωίδα μάνα, ο πόνος θεράπευσε τον γιό της, ανέστησε και την ίδια. Εκείνη έχει το θάρρος να γράψει στον πρόλογο του βιβλίου: «Γιέ μου, σ' ευχαριστώ». Και εκείνος θα προσεύχεται για την μάνα του που τον ευεργέτησε.

Ενώ το παρελθόν της μάνας αυτής ήταν αριστερό, την διακατείχε η αναζήτηση της Αλήθειας. Αυτό φαίνεται από όσα γράφει συνοπτικά για τον Camus με τον φιλελεύθερο ουμανισμό του: «Εξεγείρομαι, άρα υπάρχω», για τον Sartre που είναι διχασμένος «πάντα ανάμεσα στον υπαρξισμό και τον Μαρξισμό, καταλήγει σε μια παραδοχή της ελευθερίας, όπως την εννοούσε ο ίδιος» για τους υπαρξιστές, Μαρξιστές φιλοσόφους, αγνωστικιστές η αθέους που «ξέκοψαν τον νου από την καρδιά» για τον Husserl, Hegel, Marx κλπ.

Με την ασθένεια του γιού της γνώρισε τους ψυχολόγους και ψυχαναλυτές, τα ψυχοφάρμακα και την ψυχανάλυση που προτείνουν: «Γίνε φυτό. Να μην αισθάνεσαι. Να μή αυτοκτονήσεις. Η σε καλούν σε ατέρμονες συζητήσεις ψυχοθεραπείας. Όπως αδυνατούν να διαχειριστούν τον θάνατο, αδυνατούν να διαχειριστούν και το υπαρξιακό κενό της μάνας που πενθεί το παιδί της. Εστιάζουν σε προβλήματα ατομικά-ψυχολογικά και χαπακώνουν τόνασθενή. Κύριο μέλημά τους είναι να εξαφανίσουν τα συμπτώματα της λεγόμενης κατάθλιψης».

Έμεινα άφωνος διαβάζοντας αυτό το συγκλονιστικό βιβλίο, συγκινήθηκα βαθιά. Και μέσα σε όλη αυτήν την περιπέτεια η ηρωίδα μάνα βρήκε την «Ορθόδοξη Ψυχοθεραπεία» και την νηπτική παράδοση της Εκκλησίας και επιβεβαιώνει ότι «η λογική και ο νους είναι δύο παράλληλες ενέργειες της ψυχής», ότι έχουμε μάθει να χρησιμοποιούμε μόνο την λογική ενέργεια και «έχουμε παραμελήσει την άλλη ενέργεια της ψυχής, το νού, που είναι το κέντρο ύπαρξης του ανθρώπου». Αλλά θα πρέπει να συνδέσουμε «τόν νου με τον Θεό, μέσω της νοεράς προσευχής».

Μέσα από την διαδικασία της θεραπευτικής αγωγής της Εκκλησίας ο Βανής υπήρξε γενναίος. «Η στάση του απέναντι στον καρκίνο ήταν ηρωική. Πάλη άνιση, αγώνας μέχρι το τέλος, αγόγγυστος και ΥΠΟΜΟΝΗ-ΥΠΟΜΟΝΗ-ΥΠΟΜΟΝΗ. Η υπομονή του δεν είχε κανένα στοιχείο ηττοπάθειας η παραίτησης. Ήταν σκληρή

αποδοχή της πραγματικότητας. Η υπομονή του του έδωσε χρόνο και γαλήνη να στραφή στο πνεύμα του. Ανακάλυψε την προσευχή σιωπηλά. Αυτή τον απογείωσε, τον έκανε να ξεπεράσει τον εαυτό του, να βγεί έξω από τον εαυτό του. Μεταμόρφωσε τον χαρακτήρα του, την εγωπάθειά του. Τον οδήγησε ν' αγαπήσει δυνατά. Έφυγε σαν αετός, ελεύθερος».

Η νηπτική παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας βοήθησε και την μάνα να ελευθερωθεί μέσα από τον «άγιο πόνο», γι' αυτό γράφει: «Ο πόνος οβαθύς είναι λυτρωτικός. Σαν καυτό σίδερο στα σωθικά σου, λιώνει τον εγωισμό σου. Αποτεφρώνει επιθυμίες και κοσμικά θέλω». «Ο ανείπωτος πόνος σαν οξύ μυτερό λεπίδι, ξύνει την ψυχή της.

Πηγή: Περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου, Εκκλησιαστική Παρέμβασις

Αναδημοσίευση από: Χριστιανική Βιβλιογραφία.

Πηγή: christianviviografia.wordpress.com